

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att mervärdesskattelagens skattesatsstruktur skall ändras till att motsvara bestämmelserna inom Europeiska gemenskapen så, att det i praktiken endast finns två reducerade skattesatser. Den gällande skattesatsen på livsmedel och fodermedel, 17 procent, föreslås bli permanent. Den gällande reducerade skattesatsen på böcker, läkemedel, idrottstjänster och biograföreställningar, 12 procent, och den gällande skattesatsen på persontransporter, inkvarteringstjänster, televisionslicensintäkter samt kultur- och underhållningsevenemang, 6 procent, föreslås också bli ersatta med en ny skattesats om 8 procent.

I lagförslaget föreslås också att mervärdesskattelagens bestämmelser om personalrestauranger skall ändras så, att när en skattskyldig bedriver servering och tar en måltid som han har tillrett i eget bruk, skall skattegrunden inte längre vara det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen, utan de direkta och indirekta kostnader som verksamheten har föranlett, på motsvarande sätt som i fråga

om skattegrunden för eget bruk av andra tjänster.

I propositionen föreslås att försäljning av varor och tjänster till väpnade styrkor som är förlagda i en annan medlemsstat och tillhör en stat som är medlem i Atlantpakten skall vara skattefri på det sätt som gemenskapsrätten förutsätter. I propositionen föreslås att bestämmelserna skall tillämpas från början av 1995.

Likaså föreslås att mervärdesskattelagens bestämmelser om gruppregistrering skall ändras så, att ett moderföretag i en försäkringskoncern kan höra till en skattskyldighetsgrupp. Dessutom föreslås en sådan precisering av bestämmelserna att även utländska näringsidkare med fast driftställe i Finland skall ha möjlighet till gruppregistrering.

Dessutom föreslås vissa, främst tekniska ändringar av mervärdesskattelagen.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft från början av 1998.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Reducerade skattesatser

1.1. Nuläge

Enligt 84 § mervärdesskattelagen (1501/1993) är den allmänna skattesatsen 22 procent av skattegrunden. Enligt lagens 85 och 85 a § tillämpas dessutom i Finland två reducerade skattesatser, vilka är 12 och 6 procent. En reducerad skattesats om 12 procent tillämpas på böcker, läkemedel, tjänster som möjliggör utövande av idrott samt anordnande av biograföreställningar. En

reducerad skattesats om 6 procent tillämpas på persontransporter, inkvarteringstjänster, ersättning som Rundradion Ab erhåller ur statens radiofond samt kultur- och underhållningsarrangemang. Dessutom tillämpas enligt lagens 222 § 7 mom. under tiden 1995—1997 en särskild skattesats om 17 procent i fråga om livsmedel och fodermedel. Enligt gällande lag sjunker denna skattesats från början av 1998 till 12 procent.

Den särskilda skattesatsen om 17 procent på livsmedel och fodermedel beror på att mervärdesbeskattningen av livsmedel till

följd av Finlands medlemskap i Europeiska unionen (EU) ändrades från början av 1995. Systemet med att sänka prisnivån för livsmedel genom avdrag för primärproduktion måste då slopas. Beskattningen av livsmedel lindrades i stället genom att en reducerad skattesats infördes för försäljning av sådana produkter. Den reducerade skattesatsen bestämdes till 12 procent. Av statsekonomiska skäl kunde denna beskattningsnivå dock inte införas från början av 1995, utan uppskötts till början av 1998.

En gemensam skattebas och skattesatsstruktur för EU:s medlemsstater har fastställts genom Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter - Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund, nedan det sjätte mervärdesskattedirektivet. Enligt artikel 12.3 punkt a tredje stycket sådant detta lyder ändrat genom direktiv 96/95/EG, får medlemsstaterna tillämpa högst två reducerade skattesatser för de varor och tjänster som anges i direktivets bilaga H. Skattesatserna får inte vara lägre än 5 procent.

I Finland tillämpas tre reducerade skattesatser, fastän direktivet alltså inte tillåter flere än två. Den gällande skattesatsstrukturen i Finland motsvarar därför inte direktivet. Beslutet om denna skattesatsstruktur fattades på politisk nivå i en situation som från statsekonomisk synpunkt var synnerligen svår och beslutet var avsett att vara temporärt. Europeiska gemenskapernas kommission har givit Finland en officiell anmärkning om att förfarandet i fråga om reducerade mervärdesskattesatser strider mot gemenskapsrätten.

1.2. Ändringsförslag

I lagförslaget föreslås ändringar i skattesatsstrukturen och de reducerade skattesatsernas nivå. Förslaget motiveras med statsekonomiska orsaker och kravet att skattesatserna skall följa bestämmelserna i gemenskapsrätten.

Av statsekonomiska skäl är det inte möjligt att sänka skattesatsen på livsmedel, som nu är 17 procent, från ingången av 1998. En sänkning av skattesatsen på livsmedel från 17 procent till 12 procent skulle innebära att skatteintäkterna skulle årligen minska med ca 2,1 miljarder mark. I lagförslaget föreslås

därför att 85 § mervärdesskattelagen skall ändras så, att skattesatsen på livsmedel är 17 procent också från ingången av 1998.

För att den finländska mervärdesskattelagstiftningen skall harmoniseras med gemenskapsrätten, föreslås att de gällande skattesatserna om 6 och 12 procent skall ersättas med en ny skattesats, som föreslås vara 8 procent. Förslaget innebär att Finland, såsom direktivet förutsätter, härfter skall ha endast två reducerade skattesatser, nämligen 8 och 17 procent. Förslaget innebär att beskattningen av böcker, läkemedel, idrottstjänster och biograf föreställningar lindras, medan beskattningen av persontransporter, inkvarteringstjänster, televisionslicensintäkter samt kultur- och underhållningsevenemang skärps.

2. Personalrestauranger

2.1. Nuläge

Personalrestaurangverksamhet har mervärdesskattats sedan början av 1995. Mervärdesskattelagens bestämmelser om skattefrihet för denna verksamhet upphävdes genom en lag av 1218/1994. Personalrestaurangverksamhet beskattas med stöd av 1 § mervärdesskattelagen såsom försäljning av serveringstjänster och vederlagsfria överlåtelser eller överlåtelser till underpris med stöd av 22 eller 25 a § såsom eget bruk av serveringstjänster. På personalrestaurangverksamheten tillämpas den allmänna skattesatsen, dvs. 22 procent.

Personalrestaurangverksamhet är mervärdesskattepliktig även när den ordnas i anslutning till mervärdesskattefri verksamhet. Enligt 25 a § mervärdesskattelagen anses en serveringstjänst som vederlagsfritt eller till underpris överlåts till personalen ha blivit tagen i eget bruk också när serveringstjänsten inte överlåts i samband med skattepliktig rörelse och motsvarande tjänster inte säljs till utomstående. Beskattningen av eget bruk av serveringstjänster gäller också kommunerna samt med stöd av 4 och 26 § också staten och allmännyttiga samfund.

Grunden för skatt på försäljning av en serveringstjänst är enligt 73 § vederlaget utan skattens andel. Till skattegrunden hänförs enligt 79 § sådana understöd och bidrag som tillhandahållaren av tjänsten får av arbetsgivaren och som direkt anknyter till priset. När en skattskyldig som bedriver servering tar en måltid som han har tillrett i eget bruk,

är skattegrunden enligt 75 § 2 mom. det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen.

Måltider som vederlagsfritt eller till underpris överläts till anställda beskattas enligt reglerna om eget bruk av tjänster. Avsikten med beskattning av eget bruk är att skapa neutralitet mellan måltider som överläts mot vederlag och måltider som överläts vederlagsfritt eller till underpris. Med hänsyn till denna neutralitetsmålsättning är det emellertid ingen lyckad lösning att låta beskattningen av eget bruk bestämmas av hur naturaförmåner värderas vid förskottsuppbörd. Lösningen har stört konkurrensen mellan måltidstjänster som tillhandahålls av utomstående och motsvarande tjänster som arbetsgivaren anordnar. När en utomstående tillhandahåller måltidstjänster, betalar han mervärdesskatt på värdet av sin försäljning, vilken i allmänhet omfattar kostnaderna för verksamheten samt ett vinsttillägg. Ett understöd som en arbetsgivare betalar och som anknyter direkt till priset hänförs till skattegrunden. Om arbetsgivaren själv tillhandahåller måltider på arbetsplatsen och arbetstagaren får sin måltid vederlagsfritt eller till ett pris som understiger gängse värdet, betalas mervärdesskatt däremot endast på det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen, vilket är avsevärt lägre än vad det faktiskt kostar att producera tjänsterna. Eftersom skatt på produktionsinsatser får avdras, kan resultatet i detta fall rentav bli återbäring och inte betalning av mervärdesskatt. För en arbetsgivare är det därför fördelaktigare att anordna måltidstjänster för sina anställda på ovan nämnt sätt än att köpa tjänsterna av ett utomstående företag.

Enligt artikel 11 A.1 punkt c i det sjätte mervärdesskattedirektivet skall skattegrunden vid eget bruk vara den skattskyldiges hela kostnad för att tillhandahålla tjänsterna. Den skattegrund som enligt mervärdesskattelagen skall tillämpas vid eget bruk av måltidstjänster, dvs. det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen, bestäms enligt arbetsgivarens direkta kostnader. Indirekta kostnader inräknas inte i skattegrunden. Värdet av måltidsförmånen beräknas dessutom på ett sätt som tillåter att inte ens alla direkta kostnader ingår i skattegrunden. Kalkyleringssätt i mervärdesskattelagen strider därför mot direktivet.

2.2. Ändringsförslag

För att avhjälpa denna snedvridning av konkurrensen mellan måltidstjänster som arbetsgivarna själva tillhandahåller och tjänster som utomstående tillhandahåller och för att harmonisera mervärdesskattelagen med direktivet, föreslås i lagförslaget att regleringen av skattegrunden för eget bruk av serveringstjänster skall ändras till att motsvara beskattningen av eget bruk av andra tjänster. När en skattskyldig som bedriver servering tar en måltid som han tillrett i eget bruk, skall skattegrunden därför enligt lagförslagets 75 § 2 punkt utgöras av de direkta och indirekta kostnaderna för tjänsten. Samtidigt föreslås att specialbestämmelsen i 75 § 2 mom. om skattegrunden för eget bruk av serveringstjänster upphävs.

3. Försäljning till Nato-trupperna

3.1. Nuläge

I artikel 15.10. tredje och fjärde strecksatsen i det sjätte mervärdesskattedirektivet (ändrat genom direktiv 91/680/EEG) finns bestämmelser om undantag från skatteplikt för försäljning till väpnade styrkor som tillhör stater som är medlemmar av Atlantpakten (nedan Nato). Enligt tredje strecksatsen är försäljningen skattefri när varorna eller tjänsterna tillhandahålls i en medlemsstat som är medlem i Atlantpakten till väpnade styrkor tillhörande andra anslutna länder och tillhandahållandet är avsett för dessa styrkor eller den civilpersonal som åtföljer dem eller för deras mässar eller marketenterier när dessa styrkor utgör en del i det gemensamma försvaret. Enligt den fjärde strecksatsen är tillhandahållandet skattefritt när det sker till en annan medlemsstat och är avsett för de väpnade styrkorna i en medlemsstat som är medlem i Atlantpakten, bortsett från destinationsmedlemsstaten, eller för den civilpersonal som medföljer dem eller för deras mässar och marketenterier, när dessa styrkor deltar i gemensamma försvarsansträngningar. Enligt artikel 15.10. andra stycket (sådan det lyder ändrat genom direktiven 91/680/EEG och 92/111 EEG) skall skattefriheten tillämpas enligt de begränsningar som fastställs av värdmedlemsstaten.

I mervärdesskattelagen ingår ingen bestämmelse motsvarande den bestämmelse om skattefrihet för Nato-trupper i en annan

medlemsstat som föreskrivs i det sjätte mervärdesskattedirektivets artikel 15.10. fjärde strecksatsen. Kommissionen har beslutat att ge Finland en officiell anmärkning härom. Den skattefrihet som föreskrivs i artikel 15.10. tredje strecksatsen gäller inte Finland, eftersom Finland inte är medlem av Nato.

3.2. Ändringsförslag

För att mervärdesskattelagen skall motsvara bestämmelserna i gemenskapsrätten föreslås att försäljningen av varor och tjänster till Nato-trupper i en annan medlemsstat skall bli skattefri på det sätt som föreskrivs i artikel 15.10. fjärde strecksatsen. En bestämmelse härom skall fogas till 72 d § mervärdesskattelagen.

4. Gruppregistrering

4.1. Nuläge

Gruppregistrering innebär att juridiskt självständiga företag som finansiellt, ekonomiskt och administrativt är nära förbundna med varandra i mervärdesbeskattelse behandlas såsom ett enda företag. Grupperna försäljningar mellan medlemmarna i gruppen är mervärdesskattefria. Gruppregistreringen innebär att företag som hör till bank- och försäkringsgrupper befrias från mervärdesskatt på de stödtjänster som de producerar för gruppen, detta i syfte att hindra att rådande bolagsstrukturer upplöses samt för att trygga jämlika konkurrensmöjligheter för olika bank- och försäkringsgrupper.

Enligt gällande 13 a § 2 mom. mervärdesskattelagen kan till en skattskyldighetsgrupp höra näringsidkare som i huvudsak säljer finansiella tjänster som avses i 41 § eller försäkringstjänster som avses i 44 § 1 mom.. Till gruppen kan också höra näringsidkare vilkas egen verksamhet är skattepliktig, men som betjänar näringsidkare vilka bedriver finansiell verksamhet eller försäkringsverksamhet så, att sistnämnda näringsidkare i dem har en sådan bestämmanderätt som avses i 22 b § bokföringslagen eller näringsidkare i vilka ovan nämnda näringsidkare tillsammans kan utöva rätt motsvarande bestämmanderätt enligt 22 b § bokföringslagen samt näringsidkare som står under sådana näringsidkares bestämmanderätt.

Till en skattskyldighetsgrupp kan också

höra en holdingsammanslutning som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/1993). Likartade försäkringsbolags holdingsammanslutningar nämns däremot inte i 13 a § mervärdesskattelagen.

Enligt gällande 13 a § 1 mom. mervärdesskattelagen skall en näringsidkare som hör till en skattskyldighetsgrupp ha sin hemort i Finland. Enligt artikel 4.4 andra stycket i det sjätte mervärdesskattedirektivet kan varje medlemsstat såsom en enda skattskyldig anse sådana personer som är etablerade inom landets territorium och som är nära förbundna med varandra genom finansiella, ekonomiska och organisatoriska band.

4.2. Ändringsförslag

Bestämmelserna om gruppregistrering fogades till mervärdesskattelagen genom en lag av 377/1994, som trädde i kraft den 1 juni 1994. I Finland fanns då ännu inga holdingsammanslutningar för försäkringsbolag. Sakliga grunder för att utesluta försäkringsbolags holdingsammanslutningar från gruppregistrering finns inte. Att dessa holdingbolag inte finns med bland de försäkringsanstalter som har rätt till gruppregistrering kan även försvåra omstrukturering av försäkringskoncerner. Med hänvisning till det ovan stående föreslås att 13 a § 2 mom. 2 punkten mervärdesskattelagen skall ändras så, att ett moderföretag i en försäkringskoncern som avses i 11 § 3 mom. bokföringsförordningen (1575/1992) kan höra till en skattskyldighetsgrupp.

Eftersom det inte finns skäl att göra skillnad mellan finländska företag och utländska företag som har etablerat sig i Finland, föreslås att 13 a § 1 mom. skall preciseras så, att till en skattskyldighetsgrupp kan höra också utländska näringsidkare med fast driftställe i Finland.

5. Propositionens ekonomiska verkningar

Skattesatser. Den ändring av de reducerade skattesatserna som föreslås i propositionen innebär att den skattesats om 12 procent som nu tillämpas på böcker, läkemedel, idrottstjänster och biografföreställningar sjunker med fyra procentenheter samt att den skattesats om 6 procent som nu tillämpas på persontransporter, inkvarteringstjänster, televisionslicensinkomster samt kultur-

och underhållningsevenemang stiger med två procentenheter. Priserna på dessa nyttigheter kan på motsvarande sätt sänkas eller tendera att stiga. Ändringarna minskar statens årliga skatteintäkter med ca 100 miljoner mark.

Den strängare beskattningen av persontransporter har beaktats vid dimensioneringen av understöden till kollektivtrafiken och den lindrade beskattningen av läkemedel har beaktats såsom en rat som minskar statens andel av utgifter enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) medför.

Personalrestauranger. Antalet personalrestauranger och det antal måltider som dessa tillhandahåller har tydligt minskat under 1990-talet. År 1989 fanns det 2 355 personalrestauranger, vilka tillhandahöll 84,8 miljoner matportioner. År 1996 var personalrestaurangerna 1 715 och antalet matportioner 64,4 miljoner. År 1989 stod företagets egna personalrestauranger för hälften av personalrestaurangerna och de matportioner som dessa tillhandahöll. År 1996 hade andelen sjunkit till 33,4 procent av samtliga personalrestauranger och 41,6 procent av de matportioner som personalrestaurangerna tillhandahöll. Under samma tid förblev antalet personalrestauranger som drivs av utomstående nästan oförändrat och också minskningen av antalet matportioner var avsevärt mindre. Enligt hotell- och restaurangrådets statistik uppgick personalrestaurangernas totala försäljning år 1996 till sammanlagt 2,9 miljarder mark och ökade med 5,1 procent jämfört med året innan. I siffrorna ingår inte de måltider som kommunerna tillhandahåller vid olika anstalter.

I propositionen föreslås att måltider som arbetsgivaren själv tillhandahåller skall beskattas enligt en skattegrund i vilken ingår samtliga direkta och indirekta kostnader för tillredningen av måltiden. På detta sätt avhjälps de olägenheter som hittills har rått i fråga om neutral behandling av måltider som arbetsgivaren själv tillhandahåller och måltider som tillhandahålls av andra. Lagändringen kan väntas medföra att andelen personalrestauranger som bedrivs av andra än företagets själva ytterligare kommer att öka.

Det genomsnittliga priset på en måltid som tillhandahålls av en personalrestaurang som drivs av en utomstående är nu ca 29 mark.

Den ändring av skattegrunden för eget bruk som föreslås i propositionen innebär att måltider som tillhandahålls av arbetsgivarnas egna personalrestauranger beskattas till nästan gängse pris med undantag av ett vinsttillägg om ca 10 procent. Detta innebär en ökning av kostnaderna på de måltider som tillreds vid arbetsgivarnas egna restauranger och som beskattas enligt skattestyrelsens beslut om beskattning av naturaförmåner. Hur mycket skattegrunden stiger blir beroende av penningvärdet på naturaförmånen och kostnaderna för verksamheten. De genomsnittliga ökningen av skattekostnaden blir 1—2 mark per måltid. När skattekostnaderna ökar, kan antingen priserna höjas på motsvarande sätt eller också kan ökningen kompenseras genom att arbetsgivaren ökar sin understödsandel. En ökning av understödsandelen kan bli aktuell särskilt i kommunerna, eftersom den avgift som kommunerna uppber för sina personalmåltider bestäms enligt det kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet. Ändringen kommer att öka statens årliga skatteintäkter med ca 45 miljoner mark.

I övrigt har ändringsförslagen inga avsevärda ekonomiska verkningar.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

7. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

7.1. Samband med andra propositioner

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

7.2. Samband med internationella avtal och förpliktelser

Beträffande skattesatsstruktur, skattegrunden för personalrestauranger och Nato-truppernas anskaffningar baserar sig propositionen på Europeiska gemenskapens sjätte mervärdesskattedirektiv, som är förpliktande för Finland.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

13 a §. Enligt 1 mom. skall en näringsidkare som hör till en skattskyldighetsgrupp ha hemort i Finland. I paragrafen föreslås att bestämmelsen skall preciseras så, att även en utländsk näringsidkare under de förutsättningar som föreskrivs i paragrafen kan hör till en skattskyldighetsgrupp om han har ett fast driftställe i Finland.

Enligt 2 mom. 2 punkten kan en holding-sammanslutning som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/1993) hör till en skattskyldighetsgrupp. Likartade försäkringsbolagens holdingssammanslutningar nämns däremot inte. I lagförslaget föreslås att paragrafens 2 mom. 2 punkt skall ändras så, att ett moderföretag i en försäkringskoncern som avses i 11 § 3 mom. bokföringsförordningen (1575/1992) också skall ha möjlighet att hör till en skattskyldighetsgrupp.

Moderföretag i en försäkringskoncern är enligt 11 § 3 mom. bokföringsförordningen en sammanslutning vars huvudsakliga syfte är att äga aktier och andelar i andra sammanslutningar och vars dotterföretag uteslutande eller delvis är försäkringsbolag så, att koncernens rörelse huvudsakligen utgörs av försäkringsverksamhet.

72 d §. Till paragrafen skall fogas ett nytt 4 mom. om skattefrihet för försäljning till Nato-trupper i andra medlemsstater. Nuvarande 4 mom. blir samtidigt 5 mom.

Enligt paragrafens nya 4 mom. skall skatt inte betalas på försäljning av varor och tjänster som tillhandahålls väpnade styrkor i en annan medlemsstat när styrkorna tillhör en stat som är medlem i Atlantpakten och deltar i gemensamt försvar eller när varorna och tjänsterna tillhandahålls civilpersonalt som åtföljer dessa styrkor eller de är avsedda för styrkornas mässar och marketentier. Skattefriheten gäller inte destinationsstatens eget försvar.

Skattefriheten skall beviljas under motsvarande förutsättningar och i motsvarande omfattning som Nato-truppernas destinationsstaten beviljar skattefrihet för sådan försäljning inom sitt territorium. I mervärdesskatteförordningen (50/1994) skall införas bestämmelser om intyg som utfärdas för styrkande av förutsättningarna för skattefrihet.

75 §. I paragrafens 2 mom. ingår en specialbestämmelse om skattegrunden för eget

bruk. Enligt denna är skattegrunden när den skattskyldige bedriver servering och tar en måltid som han tillrett i eget bruk det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen. I lagförslaget föreslås att paragrafen ändras så att specialbestämmelsen i 2 mom. om skattegrunden för eget bruk av serveringstjänster slopas. När en skattskyldig som bedriver servering tar en måltid som han har tillrett i eget bruk, skall skattegrunden på samma sätt som vid annat eget bruk av tjänster vara de direkta och indirekta kostnaderna för tjänsten, såsom föreskrivs i lagförslagets 75 § 2 punkt.

Med direkta kostnader för en tjänst skall avses material- och lönekostnader samt andra dylika kostnader som hänför sig till utförandet av en tjänst. Med indirekta kostnader skall avses alla andra kostnader som ansluter sig till produktionen av tjänsten, såväl rörliga som fasta indirekta kostnader. De indirekta kostnaderna kan i praktiken hänföras till vissa tjänster så, att de beräknas såsom en schematisk andel av summan direkta kostnader. Skattestyrelsen kan för förenhetligande av beskattningspraxis ge rekommendationer om vilken procentenhet som skall tillämpas vid beräkningen. En skattskyldig skall såsom mått på sina indirekta kostnader få använda antingen denna procentuella andel eller en andel som han själv har kalkylerat. Vinsstillägg skall inte ingå i skattegrunden.

77 §. En precisering föreslås av hänvisningen i paragrafen.

79 §. En precisering föreslås av ordalydelserna i 3 mom.

85 och 85 a §. I paragrafen föreslås ändringar som berör de reducerade skattesatserna.

Enligt lagförslaget skall skattesatsen på livsmedel och foder vara 17 procent också från ingången av 1998. En ändring med detta innehåll föreslås i 85 §. Bestämmelserna om biografföreställningar, idrottstjänster, läkemedel och böcker, vilka hittills har ingått i 85 §, föreslås ingå i 85 a §.

Den reducerade skattesatsen om 12 procent på böcker, läkemedel, idrottstjänster och biografföreställningar samt skattesatsen om 6 procent på persontransporter, inkvarteringstjänster, ersättningar som Rundradion Ab erhåller ur statens radiofond samt kultur-

och underhållningsevenemang skall ersättas med en ny skattesats om 8 procent. Bestämmelserna härom, vilka annars motsvarar de tidigare bestämmelserna, skall ingå i 85 a §.

85 b §. En precisering föreslås av hänvisningen i paragrafen.

178 §. I paragrafen föreskrivs inom vilken tid mervärdesskatten i allmänhet skall påföras. I 3 mom. föreslås en ny bestämmelse för situationer där skatteperioden är ett renskötselår. I så fall skall den skatt som skall betalas på basis av skattedeklarationen påföras inom ett år efter renskötselårets utgång, om skattedeklarationen lämnas inom föreskriven tid.

179 §. I paragrafen anges under vilka förutsättningar efterbeskattning får verkställas. I paragrafen föreslås att 1 mom. skall preciseras så, att även de fall där skatteperioden är ett renskötselår beaktas. I dessa fall skall efterbeskattning få verkställas inom tre år från utgången av det renskötselår för vilket skatten borde ha betalats.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Lagen föreslås träda i kraft från början av 1998.

I ikraftträdelsebestämmelsens 2 mom. föreslås att huvudregeln skall vara att lagen tillämpas när en såld vara har levererats eller en tjänst utförts, en vara eller tjänst har tagits i eget bruk, ett gemenskapsinternt förvärv har gjorts eller en vara har överförts från upplagringsförfarande, skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § har uppstått efter att lagen har trätt i kraft. Förslaget, som baserar sig på leveransprincipen, motsvarar den lagstiftningspraxis som har omfattats i samband med tidigare lagändringar.

I ikraftträdelsebestämmelsens 3 mom. föreslås en specialbestämmelse om understöd och ersättningar. Enligt bestämmelsen skall lagen tillämpas på de understöd och bidrag som hänförs till skattegrunden samt ersättningar till Rundradion Ab ur statens radiofond vilka har erhållits efter att lagen har trätt i kraft. De nya skattesatserna skall följaktligen tillämpas på understöd och ersättningar som inflyter under 1998 eller därefter.

Till följd av ändringen av skattesatsen på förskottsbetalningar föreslås i 4 mom. ett undantag från leveransprincipen i 2 mom. Enligt bestämmelsen skall de tidigare gällande reducerade skattesatserna tillämpas på vederlaget eller den del av vederlaget för försäljningen av en vara eller tjänst som har

inlutit innan lagen trädde i kraft. För förskottsbetalningar som inflyter under 1997 skall följaktligen fortfarande betalas skatt enligt tidigare skattesatser, även om varan levereras eller tjänsten utförs under 1998. Bestämmelsen behövs, eftersom de omständigheter som bestämmer skatten inte nödvändigtvis är kända för säljaren när han inkasserar betalningen och han därför inte alltid i prissättningen kan beakta ändringar i skattesatsen. Även administrativa skäl talar för att skatten i dessa fall bestäms enligt den tidpunkt när betalningen har inlutit.

I anslutning till de ändrade skattesatserna föreslås i 5 mom. ett undantag från leveransprincipen beträffande gemenskapsinterna varuförvärv. Enligt bestämmelsen skall de nya reducerade skattesatserna tillämpas på gemenskapsinterna förvärv som enligt 138 b § skall hänföras till kalendermånader som infaller efter att lagen har trätt i kraft. Enligt 138 b § hänförs ett gemenskapsinternt varuförvärv till kalendermånaden efter den månad då förvärvet gjordes. De nya skattesatserna tillämpas följaktligen redan på varor som har anskaffats i december 1997. Om köparen under leveransmånaden har fått en faktura beträffande den levererade varan, skall förvärvet dock hänföras till den månad då varan togs emot. Skattesatsen bestäms härvid enligt leveransprincipen. Ikraftträdelsebestämmelsen grundar sig till denna del på artikel 28 e.3 och artikel 28 d.2 och 28 d.3 i det sjätte mervärdesskattedirektivet sådana dessa bestämmelser lyder i direktivet 91/680/EEG.

Enligt ikraftträdelsebestämmelsens 6 mom. skall lagens 72 d § 4 mom. tillämpas retroaktivt om varan har levererats eller tjänsten har utförts den 1 januari 1995 eller därefter. Bestämmelsen grundar sig på gemenskapsrätten, som i Finland skall tillämpas från tidpunkten för inträdet i Europeiska unionen.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av mervärdesskattelagen meddelas i mervärdesskattförordningen. Förordningen skall ändras såsom lagändringarna förutsätter.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1998. Dock föreslås att skattefriheten för försäljning till Nato-trupper i andra med-

lemsstater tillämpas retroaktivt från början av 1995.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i mervärdesskattelagen av den 30 december 1993 (1501/1993) 13 a § 1 mom., 13 a § 2 mom. 2 punkten, 75 och 77 §, 79 § 3 mom., 85, 85 a och 85 b § samt 179 § 1 mom.,

av dessa 13 a § 1 mom. och 13 a § 2 mom. 2 punkten sådana dessa lyder i lag 377/1994, 75 § sådan den delvis lyder i lag 1486/1994, 85 § sådan den lyder i sistnämnda lag och delvis i lag 1264/1996, 85 a § sådan den lyder i nämnda lag 1486/1994, 85 b § sådan den lyder i lag 381/1996 och 179 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1264/1996 samt fogas till 72 d §, sådan den lyder i lag 1767/1995, ett nytt 4 mom., varvid nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 178 §, sådan den lyder i nämnda lag 1486/1994, ett nytt 3 mom., som följer:

13 a §

Länsskatteverket kan på ansökan av två eller flera näringsidkare bestämma att dessa när lagen tillämpas skall behandlas som en enda näringsidkare (*skattskyldighetsgrupp*). Näringsidkarna skall ha sin hemort eller ett fast driftställe i Finland.

Till en skattskyldighetsgrupp kan endast höra:

2) en holdingsammanslutning som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/1993) eller ett moderföretag i en försäkringskoncern som avses i 11 § 3 mom. bokföringsförordningen (1575/1992),

72 d §

Skatt betalas inte på försäljning av varor och tjänster som tillhandahålls väpnade styrkor i en annan medlemsstat när styrkorna tillhör en stat som är medlem i Atlantpakten och deltar i gemensamt försvar eller när varorna och tjänsterna tillhandahålls civilpersonal som åtföljer dessa styrkor eller de är avsedda för styrkornas mässar och marketenterier, under motsvarande förutsättningar som skattefrihet beviljas i destinationsstaten. Skattefriheten gäller inte destinationsstatens eget försvar.

75 §

När den skattskyldige tar en tjänst i eget bruk är skattegrunden

1) för en köpt tjänst, inköpspriset eller ett sannolikt lägre överlåtelsepris,

2) för en själv utförd tjänst, de direkta och indirekta kostnaderna för tjänsten.

77 §

Den skattegrund som avses i 74—76 § inkluderar inte skattens andel.

79 §

Till skattegrunden hänförs den ersättning som Rundradion Ab får ur statens radiofond.

85 §

För försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor skall i skatt betalas 17 procent av skattegrunden:

1) matvaror, drycker och andra ämnen som är avsedda att som sådana förtäras av människor samt råvaror och kryddor, konserveringsmedel, färger eller andra tillsatssämnen som används vid framställning eller konservering av dem (*livsmedel*),

2) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatssämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*).

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

- 1) serveringsverksamhet,
- 2) levande djur,

- 3) vattenledningsvatten,
- 4) alkoholdrycker som avses i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker och tobaksprodukter, eller på
- 5) varor och gifter som avses i 85 a § 1 mom. 6 punkten.

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor skall i skatt betalas 8 procent av skattegrunden

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av nyttjande rätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,
- 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsvenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,

5) ersättning som Rundradion Ab erhåller ur statens radiofond,

6) läkemedel som nämns i läkemedelslagen (395/1987), produkter som enligt tillståndet eller villkoret för registrering i 21 § 2 mom. och 21 a § läkemedelslagen får säljas endast på apotek, samt kliniska näringspreparat och motsvarande produkter samt salvbas, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963),

7) böcker.

Såsom ovan i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter anses också avgifter med inträdesavgiftskaraktär som upp bärs för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Såsom böcker som avses i 1 mom. 7 punkten anses inte

- 1) på något annat sätt än genom tryckning eller något därmed jämförbart sätt tillverkade publikationer,
- 2) periodiska publikationer eller
- 3) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam.

85 b §

Med avvikelse från 85 och 85 a § skall i skatt betalas 22 procent av skattegrunden av sådana förpackningar och transportförmåheter som berättigar till ersättning vid återvändande.

178 §

Om skatteperioden är ett renskötselår och skattedeklarationen avges inom den tid som stadgas i 13 c § 4 mom., skall den skatt som skall betalas på basis av skattedeklarationen påföras inom ett år efter renskötselårets utgång.

179 §

Efter den tid som stadgas i 178 § kan efterbeskattningsverkställas. Den skattskyldige skall genom efterbeskattnings påföras den skatt som är obetald eller vad som har återburits till ett för stort belopp till följd av att han underlåtit att inlämna deklaration eller till följd av att han lämnat en deklaration eller någon annan uppgift eller handling som är bristfällig, vilseledande eller oriktig. Efterbeskattningsverkställas inom tre år från utgången av den räkenskapsperiod till vilken den kalendermånad för vilken skatten borde ha betalats hänförs sig. Om skatteperioden är ett kalenderår, kan efterbeskattningsverkställas inom tre år från utgången av det kalenderår för vilket skatten borde ha betalats, eller om skatteperioden är ett renskötselår, inom tre år från utgången av det renskötselår för vilket skatten borde ha betalats.

1. Denna lag träder i kraft den 199 .

2. Om inte annat föreskrivs nedan, tillämpas lagen när en såld vara har levererats eller en tjänst utförts, en vara eller tjänst har tagits i eget bruk, ett gemenskapsinternt förvärv har gjorts, en vara har överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § har uppstått efter att lagen har trätt i kraft.

3. Lagen tillämpas på de understöd och bidrag som hänförs till skattegrunden samt ersättningar till Rundradion Ab ur statens radiofond vilka har erhållits efter att lagen har trätt i kraft.

4. På vederlaget eller den del av vederlaget för försäljningen av en vara eller tjänst som har influtit innan denna lag träder i kraft tillämpas de tidigare gällande skattesatserna.

5. Lagens 85 och 85 a § tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § skall hänföras till kalendermånader som infaller efter att lagen har trätt

i kraft.

6. Lagens 72 d § 4 mom. tillämpas när

varan har levererats eller tjänsten har utförts
den 1 januari 1995 eller därefter.

Helsingfors den 12 september 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen av den 30 december 1993 (1501/1993) 13 a § 1 mom., 13 a § 2 mom. 2 punkten, 75 och 77 §, 79 § 3 mom., 85, 85 a och 85 b § samt 179 § 1 mom.,

av dessa 13 a § 1 mom. och 13 a § 2 mom. 2 punkten sådana dessa lyder i lag 377/1994, 75 § sådan den delvis lyder i lag 1486/1994, 85 § sådan den lyder i sistnämnda lag och delvis i lag 1264/1996, 85 a § sådan den lyder i nämnda lag 1486/1994, 85 b § sådan den lyder i lag 381/1996 och 179 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1264/1996 samt

fogas till 72 d §, sådan den lyder i lag 1767/1995, ett nytt 4 mom., varvid nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 178 §, sådan den lyder i nämnda lag 1486/1994, ett nytt 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

13 a §

Länsskatteverket kan på ansökan av två eller flera näringsidkare bestämma att dessa när lagen tillämpas skall behandlas som en enda näringsidkare (*skattskyldighetsgrupp*). Näringsidkarna skall ha sin hemort i Finland.

Till en skattskyldighetsgrupp kan endast höras:

2) en holdingssammanslutning som avses i 4 § kreditinstitutslagen (160/93),

Föreslagen lydelse

13 a §

Länsskatteverket kan på ansökan av två eller flera näringsidkare bestämma att dessa när lagen tillämpas skall behandlas som en enda näringsidkare (*skattskyldighetsgrupp*). Näringsidkarna skall ha sin hemort *eller ett fast driftställe* i Finland.

Till en skattskyldighetsgrupp kan endast höras:

2) en holdingsammanslutning som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/1993) *eller ett moderföretag i en försäkringskoncern som avses i 11 § 3 mom. bokföringsförordningen (1575/1992)*,

72 d §

Skatt betalas inte på försäljning av varor och tjänster som tillhandahålls väpnade styrkor i en annan medlemsstat när styrkorna tillhör en stat som är medlem i Atlantpakten och deltar i gemensamt försvar eller när varorna och tjänsterna tillhandahålls civilpersonal som åtföljer dessa styrkor eller de är avsedda för styrkornas mässar och marketenterier, under motsvarande förutsättningar som skattefrihet beviljas i destinationsstaten. Skattefriheten gäller inte destinationsstatens eget försvar.

75 §

När den skattskyldige tar en tjänst i eget bruk är skattegrunden

1) för en köpt tjänst, inköpspriset eller ett sannolikt lägre överlåtelsepris,

75 §

När den skattskyldige tar en tjänst i eget bruk är skattegrunden

1) för en köpt tjänst, inköpspriset eller ett sannolikt lägre överlåtelsepris,

Gällande lydelse

2) för en själv utförd tjänst, de direkta och indirekta kostnaderna för tjänsten.

När den skattskyldige bedriver servering och tar en måltid som han tillrett i eget bruk, är skattegrunden det penningvärde av måltidsförmån som har fastställts för förskottsinnehållningen.

77 §

Den skattegrund som avses i 74 §, 75 § 1 mom. och 76 § inkluderar inte skattens andel.

Föreslagen lydelse

2) för en själv utförd tjänst, de direkta och indirekta kostnaderna för tjänsten.

77 §

Den skattegrund som avses i 74—76 § inkluderar inte skattens andel.

79 §

Till skattegrunden hänförs den ersättning som Oy Yleisradio Ab får ur statens radiofond.

Till skattegrunden hänförs den ersättning som Rundradion Ab får ur statens radiofond.

85 §

För försäljning av följande tjänster samt försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor skall i skatt betalas 12 procent av skattegrunden:

1) matvaror, drycker eller andra ämnen som är avsedda att som sådana förtäras av människor samt råvaror och kryddor, konserveringsmedel, färger eller andra tillsatssämnen som används vid framställning eller konservering av dem (*livsmedel*),

2) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatssämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*),

3) anordnande av biografföreställningar,

4) tjänster som möjliggör utövande av idrott,

5) läkemedel som nämns i läkemedelslagen (395/87), produkter som enligt tillståndet eller villkoret för registrering i 21 § 2 mom. och 21 a § läkemedelslagen får säljas endast på apotek, samt kliniska näringspreparat och motsvarande produkter samt salbas, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (364/63),

6) böcker.

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

- 1) serveringsverksamhet,
- 2) levande djur,

85 §

För försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor skall i skatt betalas 17 procent av skattegrunden:

1) matvaror, drycker och andra ämnen som är avsedda att som sådana förtäras av människor samt råvaror och kryddor, konserveringsmedel, färger eller andra tillsatssämnen som används vid framställning eller konservering av dem (*livsmedel*),

2) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatssämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*).

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

- 1) serveringsverksamhet,
- 2) levande djur,

Gällande lydelse

- 3) vattenledningsvatten,
 - 4) alkoholdrycker som avses i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/94) och tobaksprodukter, eller på
 - 5) varor och gifter som avses i 1 mom. 5 punkten.
- Såsom böcker som avses i 1 mom. 6 punkten anses inte*

1) på något annat sätt än genom tryckning eller något därmed jämförbart sätt tillverkade publikationer,

2) periodiska publikationer eller

3) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam.

85 a §

För försäljning av följande tjänster skall i skatt betalas 6 procent av skattegrunden

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) ersättning som Rundradion Ab erhåller ur statens radiofond,
- 4) inträdesbiljetter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar.

Såsom ovan i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter anses också avgifter med inträdesavgiftskaraktär som uppstår för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Föreslagen lydelse

- 3) vattenledningsvatten,
- 4) alkoholdrycker som avses i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker och tobaksprodukter, eller på
- 5) varor och gifter som avses i 85 a § 1 mom. 6 punkten.

85 a §

För försäljning av följande tjänster *samt försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor* skall i skatt betalas 8 procent av skattegrunden

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av nyttjande rätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,
- 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och *biografföreställningar*, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,

5) ersättning som Rundradion Ab erhåller ur statens radiofond,

6) läkemedel som nämns i läkemedelslagen (395/1987), produkter som enligt tillståndet eller villkoret för registrering i 21 § 2 mom. och 21 a § läkemedelslagen får säljas endast på apotek, samt kliniska näringspreparat och motsvarande produkter samt salvbas, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963),

7) böcker.

Såsom ovan i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter anses också avgifter med inträdesavgiftskaraktär som uppstår för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Såsom böcker som avses i 1 mom. 7 punkten anses inte

1) på något annat sätt än genom tryckning eller något därmed jämförbart sätt tillverkade publikationer,

Gällande lydelse

85 b §
Med avvikelse från 85 § och 222 § 7 mom. skall i skatt betalas 22 procent av skattegrunden av sådana förpackningar och transportförnödenheter som berättigar till ersättning vid återsändande.

179 §
Efter den tid som stadgas i 178 § kan efterbeskattning verkställas. Den skattskyldige skall genom efterbeskattning påföras den skatt som är obetald eller vad som har återburits till ett för stort belopp till följd av att han underlåtit att inlämna deklaration eller till följd av att han lämnat en deklaration eller någon annan uppgift eller handling som är bristfällig, vilseledande eller oriktig. Efterbeskattning kan verkställas inom tre år från utgången av den räkenskapsperiod till vilken den kalendermånad för vilken skatten borde ha betalats hänför sig *eller*, om skatteperioden är ett kalenderår, inom tre år från utgången av det kalenderår för vilken skatten borde ha betalats.

Föreslagen lydelse

- 2) periodiska publikationer eller
3) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam.

85 b §
Med avvikelse från 85 och 85 a § skall i skatt betalas 22 procent av skattegrunden av sådana förpackningar och transportförnödenheter som berättigar till ersättning vid återsändande.

178 §

Om skatteperioden är ett renskötselår och skattedeklarationen avges inom den tid som stadgas i 13 c § 4 mom., skall den skatt som skall betalas på basis av skattedeklarationen påföras inom ett år efter renskötselårets utgång.

179 §
Efter den tid som stadgas i 178 § kan efterbeskattning verkställas. Den skattskyldige skall genom efterbeskattning påföras den skatt som är obetald eller vad som har återburits till ett för stort belopp till följd av att han underlåtit att inlämna deklaration eller till följd av att han lämnat en deklaration eller någon annan uppgift eller handling som är bristfällig, vilseledande eller oriktig. Efterbeskattning kan verkställas inom tre år från utgången av den räkenskapsperiod till vilken den kalendermånad för vilken skatten borde ha betalats hänför sig. Om skatteperioden är ett kalenderår, kan efterbeskattning verkställas inom tre år från utgången av det kalenderår för vilket skatten borde ha betalats, *eller om skatteperioden är ett renskötselår, inom tre år från utgången av det renskötselår för vilket skatten borde ha betalats.*

1. Denna lag träder i kraft den 199 .
2. Om inte annat föreskrivs nedan, tillämpas lagen när en såld vara har levererats eller en tjänst utförts, en vara eller tjänst har tagits i eget bruk, ett gemenskapsinternt förvärv har gjorts, en vara har överförts från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § har uppstått efter att lagen har trätt i kraft.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3. Lagen tillämpas på de understöd och bidrag som hänförs till skattegrunden samt ersättningar till Rundradion Ab ur statens radiofond vilka har erhållits efter att lagen har trätt i kraft.

4. På vederlaget eller den del av vederlaget för försäljningen av en vara eller tjänst som har influtit innan denna lag träder i kraft tillämpas de tidigare gällande skattesatserna.

5. Lagens 85 och 85 a § tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § skall hänföras till kalendermånader som infaller efter att lagen har trätt i kraft.

6. Lagens 72 d § 4 mom. tillämpas när varan har levererats eller tjänsten har utförts den 1 januari 1995 eller därefter.
